

Vsak dan se razveselim, da grem v službo

POIMENOVALI SO JO GURUJKA SODOBNEGA MENEDŽMENTA. Pred 30 leti je **Danica Purg** heretično ustanovila **IEDC** – Poslovno šolo Bled, pet let pozneje pa še Mednarodno združenje za razvoj managementa (**CEEMAN**) in postala posebljenje poslovnega izobraževanja ter profesionalizacije ne le slovenskih direktorjev, ampak tudi tujih.

Tekst GORAZD SUHADOLNIK

Foto ROMAN ŠPIČ

Danica Purg, direktorica in dekanja blejske poslovne šole, je imela tisto dopoldne za sabo že odprtje seminarja na šoli, poslovni pogovor po skypu, pogovor z japonskim novinarjem ... in ob desetih, kot njena četrta zaporedna naloga, je sledil intervju za našo prilogo. Mimogrede bi ga lahko zapolnili zgolj s podatki – o poslovnih šolah in strokovnih združenjih, ki jih je Purgova ustanovila in vodila ali pa svetovala pri njihovi ustanovitvi, o člankih in knjigah, ki jih je napisala, predavanjih in nastopih, ki jih je opravila, nagradah in priznanjih, ki jih je prejela ... Samo teh je v njeni pisarni za polno omaro. Zato je bilo v obilici vsega, o čemer bi se lahko pogovarjali z gospo – s svojo pojavo in energijo odlično skriva, da se je rodila v letu po koncu druge svetovne vojne –, najbolje začeti in medias res, s tradicionalnim Predsedniškim forumom, ki se je na njeni šoli zgodil prejšnji dan z glavno razpravljalsko temo o aktualnosti globalizacije in perspektivi lokalnih ter regionalnih podjetij.

Kako ste zadovoljni z letošnjim forumom in glavnim govorncem Josejem Santosom, profesorjem z znamenite francoske poslovne šole INSEAD?

Odlično je bilo. Ena od Santosovih ugotovitev je bila, da se globalizacijo preveč razume zgolj kot zunanjo trgovino – namesto kot problem poslovnega vodenja, leadershipa.

V katerem pogledu?

Včasih smo verjeli, da mora podjetje rasti, postati mednarodno in na koncu globalno, zdaj pa imamo čedalje več odličnih podjetij, ki nastajajo v garažah, kjer koli na svetu, in imajo več možnosti za uspeh tako globalno kot v lokalnem okolju. Globalna podjetja praviloma nimajo lokalnih poslovnih voditeljev, ampak pripeljejo svoje ljudi, ki lokalne kulture ne razumejo, in zato niso tako uspešna.

Kako gledate na zdajšnje prelomne čase, ko velike korporacije s svojim bogastvom postajajo nekakšne naddržave?

To je dejstvo in ni dobro. Po drugi strani se dogajajo tudi pozitivne spremembe. Mislim, da trenutni razvoj družbe in digitalizacije pelje k nekim drugim oblikam uspešnosti, prej so bile pomembne le velike države in multinacionalke, zdaj prihajajo na plan tudi majhne države in mala podjetja, ki gredo v svet in brez občutka manjvrednosti tekmujejo z največjimi. Tak primer v Sloveniji je Cosylab Marka Pleška in še nekaj drugih.

Ste v tem duhu tudi vi začeli blejsko poslovno šolo?

Šolo smo ustanovili v zelo nenaklonjenem okolju, bili so pritiski in ideološki predsodki, Milan Kučan je pozneje povedal, da niti sam ni bil zelo naklonjen tej zamisli. Politični veljaki v več občinah so govorili, da uvajam imperializem, tudi fakultete in novinarji do naše šole niso bili prijazni. A prepričana sem bila, da lahko z najboljšimi tujimi profesorji in tudi s tujimi študenti v Slovenijo pripeljem profesionalizacijo. Zdaj imamo za sabo več kot 83.000 izšola-

nih direktorjev iz več kot 90 držav.

Kako se bo glede na aktualne družbene in tehnološke spremembe spreminjala vloga menedžerja?

Profesor Santos je na Predsedniškem forumu poudaril tezo, da zaradi razpršitve družbe počasi sploh ne bomo več potrebovali menedžerjev. Inovativni poslovni modeli bodo komunicirali neposredno in mimo tradicionalne poslovne hierarhije. Tudi znanje zelo hitro postaja zastarelo, rešiti se je treba ustaljenih predsodkov in poslovnih dogem. Verjamem, da ima naša usmeritev v umetnost, trajnostni razvoj in podjetniški navdih večjo perspektivo kot golo učenje trženja, financ in računovodstva. Tega se lahko naučiš prek interneta, sposobnosti sodelovanja pa pač ne.

Vaša šola je zaslovela prav z uvajanjem umetnosti v izobraževalni proces.

Da, bili smo ena od prvih poslovnih šol na svetu, ki je v menedžersko izobraževanje sistematično vpeljala umetnost in etiko. Verjamem namreč, da imajo poslovneži ogromno moč in veliko priložnosti, da naredijo bodisi kaj dobrega bodisi kaj slabega. Zelo ozavešen moraš biti, da se obraniš pred zlorabo te moči.

Lahko pa narediš tudi veliko dobrega, kot na primer Sandi Češko, ki se intenzivno ukvarja s trajnostnim razvojem in konkretno podpira pridelavo zdrave hrane. Menedžerji morajo zato pridobiti široko znanje, ki jim ga v šoli posredujemo prek vzpostavljanja dilem, s katerimi se bodo srečevali pri praktičnem delu: ali bo na primer pomembno zgolj to, da pod-

jetje finančno dobro stoji, menedžer pa se ne bo oziral na morebitno onesnaževanje okolja in ogrožanje zaposlenih ter lokalnih prebivalcev ali bo gledal na to dolgoročno, imel bolj zdravo okolje in ljudi in trenutno pač manj zaslužil.

Je tudi za vas poslanstvo vaše šole pomembnejše od njenega dobička?

Verjamem, da je pomembnejše. Fakulteta za podiplomski študij menedžmenta finančno ne deluje zelo dobro, vendar je to na splošno značilno za butične poslovne šole. Podjetju, poslovni šoli **IEDC**, gre bolje, predvsem v zadnjem letu, po izteku gospodarske krize. Predvsem nas rešuje interes mednarodnih podjetij za šolo, ki je drugačna. Na seminarjih za podjetja imamo največ avstrijskih globalnih podjetij in multinacionalnih farmacevtskih podjetij, ki delujejo v Rusiji. Najbolj smo zanimivi za podjetja, ki zaposlujejo ljudi z vsega sveta. Trenutno imamo seminar o trženju za 16 ljudi iz Medtronica, podjetja za medicinsko opremo z 80.000 zaposlenimi. Od šestnajstih slušateljev so v tej skupini le trije iz iste države.

Kako se lotevate inovativnega izobraževanja?

Med stvarmi, ki jih lahko podjetniškim slušateljem ponudimo, sta navdih in (čas za) razmislek. Bled je za to idealen. Letos smo priredili seminar za zaposlene iz velikega avstralskega logističnega podjetja Brambles, v katerem so želeli inovativen program na temo organizacije in umetnosti. Za več dni smo jih peljali v Sarajevo, najprej v znameniti tunel, podzemni rov, skozi katerega so Sarajevčani med vojno prehajali iz obleganega mesta, od tam v sodobno svetovnovalno podjetje, ki ga vodi nekdanji bosanski premier, ki je tudi naredil načrt za ta predor. Režiser Haris Pašović je udeležence peljal na ogled različnih kultur in civilizacij v mestu, Dževad Šabanagić, eden od članov medvojnega godalnega kvarteta, jim je zaigral Crying for Sarajevo. Pogovarjali so se s Fantomi, možmi, ki so v vojni izgubili nogo in so paraolimpijski in svetovni prvaki v odbojki, in z zdravnikom, ki je med vojno prevzel vodenje vojaške bolnišnice, v kateri so reševali življenja vsem, ne le Bosancem. Pogovarjali so se tudi z Jasmilo Žbanić, ki je s svojim nizkopračunskim filmom Grbavica na Berlinu osvojila zlatega medveda, glavno nagrado.

Čemu je bilo vse to namenjeno?

To je seminar o identiteti. Nobeno izobraževanje ti ne more dati več od srečanj z izjemnimi ljudmi, ki pričajo o pomenu kulture in umetnosti v težkih okoliščinah in te navdihnejo ter navdajo z optimizmom, da tudi kot profesionalci razmišljajo

o smislu svojega življenja, o pomenu tega, kar počneš.

Kateri slikarji so vam kot zbirateljci umetniških del najbolj pri srcu?

Tone Kralj, Janez Bernik, Maksim Sedej, ti me navdajajo s čustvi. Všeč so mi slikarji od leta 1900 naprej, zelo mi je všeč Malevič pa tudi impresionisti. V zadnjem času me vse bolj zanimajo sodobni umetniki. Doma imam čudovito zbirko slik. Imeti okoli sebe lepe slike je zame velik navdih.

Kaj menite o negativnih menedžerskih zgodbah, ki jih zadnjih deset, petnajst let v Sloveniji kar ne zmanjka?

Ta poklic poskušam uveljaviti že več kot 30 let, zato zaradi tega sploh ne morem biti srečna. Vendar pa poznam tudi na stotine pozitivnih zgodb, ki v javnosti žal dobijo premalo pozornosti. Na primer, za Cosylab malokdo v Sloveniji ve, da razvija protonske obsevalnike, s katerimi v svetu zdravijo raka na najbolj inovativen način. Po mojih nekaj let starih podatkih ima Slovenija 16 skritih zmagovalcev, podjetij, ki so v svoji tržni niši povsem v svetovnem vrhu. Švedska ima za primerjavo dve takšni podjetji na milijon prebivalcev.

Kje je v korporaciji meja med menedžerjem in voditeljem?

Henry Mintzberg, eden od gurujev organizacijskega menedžmenta, je dejal, da menedžer organizira, koordinira, zagotavlja proračun in nadzira, voditelj pa postavi vizijo in najde sodelavce, ki mu sledijo ter to vizijo izvedejo. Strinjam pa se, da bi morali biti voditelji tudi dobri menedžerji, čeprav to pogosto niso.

Koliko je voditeljska vizija značilna za slovenske slušatelje v IEDC?

Voditelj mora biti tudi podjetnik, človek, ki ima zamisel in vidi, kako bi jo uresničil, pridobi ljudi in zagonski denar ter ima energijo in pogum, da tvega. Slovenci imamo vse, dobri menedžerji smo, premalo imamo le podjetniške žilice, poguma, komunikativnosti pa tudi voditeljske vizije.

Ali menedžerke danes še potrebujejo posebno spodbudo ali so v glavnem že prebile stekleni strop?

Mislim, da ni problem, da ženske ne bi mogle priti na vodilne položaje, vendar pa potrebujejo več spodbude, da nekaj naredijo. Slabše obvladajo mreženje, nenehno se sprašujejo, ali so dovolj dobre. Moški se ne ozirajo na to, drug drugega podpirajo. Ženske so tudi premalo ambiciozne, še posebno ko si začnejo ustvarjati družino in se ne organizirajo dovolj dobro, da bi lahko vzporedno razvijale tudi kariero.

Izobraževali ste se na najboljših poslovnih šolah na svetu – Harvard Business School, INSEAD Fontainebleau, London University, Sorbona. Katera vas je najbolj očarala?

IMD Lausanne. Pravijo, da ima podobno atmosfero kot naša, zelo so usmerjeni v prakso. Mislim, da je v menedžerskem izobraževanju zelo pomembna relevantnost. Velike, elitne poslovne šole sedijo na svoji slavi, ne naredijo pa prav veliko, da bi jo upravičile. Mi pa vzgajamo odgovorne voditelje.

Ste Haložanka ali Gorenjka?

Haložanka, to ostaneš vse življenje. Nežni hribi, klopotci, vino, bolj ko so ljudje revni, bolj so gostoljubni. Ponosna sem na to, da prihajam iz Majšperka. Mislim, da sem socialno občutenje in skrb za družbeno blaginjo pridobila v mladosti. V šoli sem imela fantastične učitelje, vsadili so mi ponos na delavski izvor. Od 14. leta naprej sem se preživljala sama.

Kakšno je življenje po 70. letu?

Okoli sebe imam aktivne ljudi, ne sprašujemo se, koliko je kdo star. Ne čutim nobenih sprememb, še nikoli pa nisem toliko garala kot letos.

Je to vaš recept za ohranjanje vitalnosti?

Pomembna je pozitivna notranja energija, da verjameš v to, kar počneš, in da te to veseli. Mene vsak dan veseli, da grem v službo, čeprav sem po dvanajstih urah dela, ko pridem domov, povsem izčrpana.

Kako pa poskrbite za počitek in hobije?

Rada bi si zagotovila vsaj malo bolj proste konce tedna, da bi šla z možem na obisk kakšne galerije več. Še vedno si tudi rada kupim lepo sliko.

Koliko pozornosti posvečate zdravju, gibanju in primerni prehrani?

Malo že pazim na težo, predvsem zato, ker imamo veliko poslovnih večerij. Ko sem doma, zvečer pojem le kakšno jabolko. Sem najstarejša v klubu, v katerem hodim na telovadbo. Gibanje je sicer problem, še posebno ko sem na poslovni poti. Zelo rada grem tudi na masažo. Če je le mogoče, veliko hodim, tudi po mestu, ki ga še ne poznam. Spetoma si ogledam arhitekturo in zavijem v kakšen muzej. Tega bi si želela še več, ne predstavljam pa si, da bi popolnoma izklopila. Če že bom, bom zagotovo še naprej vodila združenje menedžerskih šol.

MISLIM, DA NI PROBLEM, da ženske ne bi mogle priti na vodilne položaje, vendar pa potrebujejo več spodbude, da nekaj naredijo.

POLITIČNI VELJAKI V VEČ OBČINAH SO govorili, da uvajam imperializem, tudi fakultete in novinarji do naše šole niso bili prijazni.

